

ועדת גורן

פרוטוקול

מישיבת אחה"צ, מיום 3.12.2009

- נוכחים:** חברי הועדה:
- כב' השופט (בדימוס) אורי גורן, יו"ר הועדה
מר אביגדור קהלני
כב' השופט (בדימוס) ד"ר גבריאל קלינג
מר עוזי לוי
פרופ' יוסי תמיר
פרופ' ערן דולב
גב' אסתר דומיניסיני
עו"ד נחמה פרלמן
גב' ליאת ניקריטין
אל"מ יאיר בן שלום-רמ"ח נפגעים
- משקיף מטעם משהב"ט:
משקיף מטעם משרד האוצר:
משקיף מטעם צה"ל:
- מרכז הוועדה:
- מר אביהו דיסטלמן
- הופיע בפני הוועדה:
- נוכחים נוספים:
- מר חיים בר - יו"ר ארגון נכי צה"ל
מר דני בן-אבו - מ"מ יו"ר ארגון נכי צה"ל
מר שמעון נבון
עו"ד יוסי לוי
מר מאיר בינג - ממשרד האוצר
זאב פיינר-דובר הוועדה

הופעתו בפני הוועדה של מר חיים בר, יו"ר ארגון נכי צה"ל

א. גורן, יו"ר: מי על-ידו?

דני בן-אבו: מ"מ יו"ר הארגון, יו"ר מחוז השפלה בארגון נכי צה"ל,

א. גורן, יו"ר: אולי תציג את כל האנשים שלך,

חיים בר: אחרי דני, יושב חיים רונן, תא"ל במיל. עד לא מזמן קצין

חימוש ראשי; שמעון נבון, יו"ר הוועד הארצי והוועידה

הארצית של ארגון נכי צה"ל; עו"ד יוסי לוי, יועץ משפטי

של הארגון; אבנר גולן, אחראי על נושא הרווחה לנכי צה"ל

בארגון נכי צה"ל.

א. גורן, יו"ר: בבקשה אדוני,

חיים בר: תודה אדוני. אני מבקש בפתח הדיון, לאפשר ליו"ר הוועד

הארצי, שמעון נבון ולדני בן-אבו וליועץ המשפטי, להשלים

את הדברים שיאמרו על-ידי וזה יהווה יחדיו את הדברים

שבאו מטעם ארגון נכי צה"ל, במסגרת הזמן – אנחנו לא

נחרוג מהזמן שהוקצב לנו.

א. גורן, יו"ר: אנחנו נחליט בסוף הדברים שלך, אם יהיה לנו זמן. אם לא,

הם יוזמנו לישיבה הבאה. כל מי שירצה לדבר אצלנו, ידבר

– בהנחה שאין כפילות, כל אחד יוסיף את האספקט

המיוחד שלו.

חיים בר: אני אתחיל בזה שאני רוצה להודות לחברי הוועדה, לזימון

של הארגון לכאן, להופיע בפניכם ביום הראשון.

אני מאמין ומקווה שהוועדה תהיה וועדה שתעשה עבודה

טובה, פוריה, ושנגיע אולי, באמצעות הוועדה הזו, לאותו

שקט שאנחנו מצפים שיהיה אחרי כל כך הרבה שנים,

בהתייעלות ובהתייחסות לנכי צה"ל.

אני מופיע כאן כיום, כיו"ר ארגון היציג של נכי צה"ל, ומאגד בתוכו כעמותה, 50 אלף איש. הארגון התחיל את הדרך והקמתו בזמן מלחמת השחרור ואחריה, בתסכול שחשו אותם אנשים אז, מחוסר ההתייחסות של המדינה לצרכיהם, חרף החוב המוסרי אותו חבה המדינה למי שנפגע במהלך ועקב השירות. וכאן הארגון הלך וחרט על דגלו ללוות את נכי צה"ל בשיקומם הבריאותי, הנפשי והחברתי; לכוון את הנכה לחיי עבודה ויצירה. אנחנו לא מדברים על זה כסיסמה אלא כקו מנחה את כל פעילות הארגון, בכל המקומות שבהם אנחנו נמצאים, בתוכם בתי הלוחם שהיום יש לנו 3 כאלה: בת"א, ירושלים וחיפה, ואני מקווה שבתוך החצי שנה הבאה, יפתח בית הלוחם הנוסף בב"ש. אני מתכבד להזמין את חברי הוועדה, לבוא יום אחד ולראות את הפעילות שמתבצעת בבית הלוחם בת"א, שתבינו עד כמה הפעילות הזו חשובה לשיקומם של נכי צה"ל.

א. גורן, יו"ר: בת"א או בר"כ?

חיים בר: בת"א, באפקה.

בהמשך הדרך התפתחו הצרכים, מצא את עצמו הארגון יוזם ומבצע פעולות שונות בתחום הרווחה לנכים ושיקומם, שאלה בעצם היו והם גם היום, מטלות שעליהם אחראית ומופקד עפ"י חוק, משהב"ט/אגף השיקום. אני רוצה להציג בפניכם את המצגת שמדברת בעיקר על פעילות שמתבצעת בתוך הארגון, וממנה להמשיך לדברים

האחרים.

(מציג שקף) הארגון נוסד בשנת 1949, העמותה נרשמה כעמותה א-פוליטית וא-מפלגתית. ארגון יציג עפ"י חוק. כאשר הוא נוסד, היו בו 3,000 חברים, היום הוא מונה 49,448 חברים וחברות. וכאן יש את המקום להדגיש, כי במסגרת החברים שלנו, המאוגדים, ישנם בני כל העדות, יהודים, דרוזים, צ'רקסים, בדואים, מוסלמים, נוצרים, צעירים ומבוגרים.

כדי לתת מענה דרך ארגון נכי צה"ל, לכל האוכלוסיות האלה, הארגון פרוש בכל הארץ, ב-5 מחוזות: מחוז ת"א-יפו והמרכז, מונה כ-19,835 חברים; מחוז חיפה והצפון - 14,646 חברים; מחוז ירושלים - 5,246 חברים; מחוז השפלה - 6,442 חברים; מחוז ב"ש והנגב - 3,279 חברים. שלושת בתי הלוחם מעסיקים או מפעילים אוכלוסיה של כ-30,000 איש.

א. גורן, יו"ר: איפה המשרדים שלכם?

חיים בר: בת"א המשרדים של הארגון, בשד' חן; בחיפה זה בבית-גלים; בירושלים זה בתוך העיר-

א. גורן, יו"ר: הארגון הארצי?

חיים בר: הארגון הארצי יושב באפקה, בתוך בית הלוחם.

בנוסף לבתי הלוחם יש לנו את מרכז הנופש וההחלמה בבית קיי, לשם מגיעים נכי צה"ל.

אמרתי קודם שבית הלוחם בב"ש לקראת פתיחה במהלך שנת 2010 ובעתיד אנחנו הולכים לבנות בית לוחם נוסף באשדוד, כדי שיתן אפשרות שלכל מחוז בארגון נכי צה"ל, יהיה בית לוחם משלו עבור האוכלוסיה שגרה באיזור הזה.

זה לא נותן מענה בכל המקומות, לכן ארגון נכי צה"ל ברמת המחוזות, פועל מול גופים אזרחיים, קאונטרי-קלאבים במקומות מרוחקים, כדי לשלב את הנכים בפעילות שם, כי זה חלק מהפעילות שהנכים האלה צריכים, פעולות שיקום, מרכזי ספורט, בריכות שחיה, רכיבה על סוסים, טיפולים וכך הלאה.

החזון של הארגון אומר, שהארגון מוביל בשמירה ובשיפור זכויות הנכים. הוא פועל להבטיח את שיקומו של הנכה, לכוונו לפעילות ולתעסוקה. אנחנו רואים את הנכה תורם לחברה, ולא הופך להיות נטל עליה. זה התחבר עם כל מיני דברים שאולי אני אציג אח"כ, שלא נעשה ע"י אגף השיקום ואנחנו צריכים לעשות את זה.

זה ארגון מקצועי, הוא חסון, הוא מתחדש, הוא מתאים את עצמו לצרכים של היומיום, הוא בעל אמירה ברורה ומשמעותית, הוא דואג לאיכות חייו של הנכה ומשפחתו. כאשר אנחנו מדברים על 50 אלף חברי ארגון נכי צה"ל, אנחנו מדברים על 50 אלף נכים ובני משפחותיהם. אני מעריך שאדם שהוא נכה קשה, אם זה 50% נכות או 30% פוסט טראומטי, חיי המשפחה שלו הם לא בדיוק כאלה שהוא יוכל לתפקד לבד, וההתמודדות שלו היא עם כל המשפחה.

א. גורן, יו"ר: אבל המשפחה הם לא חברים פה בארגון?

חיים בר: הם לא חברים, אבל הם צריכים את הסיוע שלנו, כדי להתמודד עם ה-

א. גורן, יו"ר: כן, אבל אין להם זכות הצבעה או משהו כזה?
חיים בר: לא, לא.

הארגון רואה בעצמו כגוף, כמרכז החינוכי, לערכי מורשת קרב, גבורה, התנדבות והנחלתו לדור הצעיר. אנחנו עושים בדברים האלה פעילות שאני חושב, זה נעשה לראשונה, התחלנו מסע שהתחיל בחרמון ונגמר באילת, באום רשרש, והלכנו שבי בשבילי ישראל. הלכו פדויי השבי והתחברנו בכל יישוב ויישוב שבהם נפלו אנשים בשבי, סיפרו את המורשת מפי האנשים האוטנטיים, ישבו שם תלמידים של בתי ספר, שמעו את הדברים וכך הגענו מהצפון עד הדרום הרחוק.

ראינו שהדבר הזה טוב, ופיתחנו את זה ללכת היום על עקבות של לוחמים. לקחנו את מוזס והלכו על עקבותיו, ובשבוע הבא הולכים בוואדי קלט לראות, על עקבות לוחמים אחרים, שבכל מקום אותו אדם, אוטנטי שהיה שם באותה תקופה, ייפגש עם אותן אוכלוסיות שהולכים לבקר שם, ויספר את הסיפור האוטנטי שלו.

כתוצאה מזה אנחנו נתעד את הדברים, ובשלב הבא נקים מרכז של מורשת, שבהם אפשר יהיה לשמוע, דרך האנשים האוטנטיים, את ההיסטוריה של ארץ ישראל. עיקרי המטרות של הארגון הם, לשמור ולשפר את הזכויות של נכי צה"ל; לעודד את נכי צה"ל לחיי עבודה, כאזרחים מועילים למדונה; לעודד פעילות חברתית, שיקומית, ספורטיבית ותרבותית – אם זה בתחרויות בינלאומיות, באולימפיאדות, אם זה פעילות ספורט בין בתי הלוחם; להשתלב בחברה והפעילות שלה, זה אומר שאנחנו גם קולטים – ואם אנחנו במלחמת לבנון השניה הבאנו אנשים מהצפון לבתי הלוחם, כי הם היו נאלצים לפנות את בתיהם,

הם התאחסנו בבתי הלוחם בירושלים, חיפה ות"א.
אנחנו תומכים בקידום האישי של הנכים, באמצעות
מלגות להשכלה גבוהה או ליצירה, ואנחנו מפתחים את ענפי
הספורט, שהשתתפות של החברים האלה הם בספורט
האולימפי.
יש לנו קרן הלוואות הדדית, שבו אנחנו מסייעים לחברים
שנמצאים במצוקה, ביכולת שלנו.
ודבר נוסף, והוא לא פחות חשוב ואולי קצת יותר, אנחנו
מהדקים את הקשר בין נכי צה"ל ליהדות בתפוצות. אנחנו
מוציאים משלחות, מדי שנה. אנחנו קולטים אותם כאן,
מארחים אותם כאן, וישנם חברויות וקשרים הדוקים, כדי
להמשיך ולנסות להנחיל את ההיסטוריה הזו גם אצל
ילדיהם של אלה שהיום קצת יותר מבוגרים ועדיין הם בעלי
אידיאלים – הילדים שלהם קצת פחות – אנחנו מנסים
להעביר אליהם את אותן התחושות שאנחנו מרגישים.
חזונו של בן-גוריון דיבר על כך, והעביר את הצעת החוק
שלו בכנסת, חוק של חוב שחייבת המדינה לאלה שנתנו את
גופם ונפשם לשחרור האומה והמולדת.
חוק התגמולים הזה, מעניק לנכה תגמול שהוא בדרך כלל
בגודל אחוזי הנכות שלו. תשלום התגמולים הזה, אינו גורע
באותו חוק, מזכותם של נכים לשיקום.
כשאני רוצה להפריד או להגדיר מה זה נכה, מבחינתי זה
נכה לא משוקם. כשאני רוצה להגדיר אדם מוגבל, יכול
להיות עם פגימה אבל מתפקד. ואז הוא לא נמצא בקטגוריה
של נכה לא משוקם.
התגמול אינו פוטר את המדינה מדאגה לשיקום הנכה. אנו

עוזרים לנכים להשתקם. במקומות מסויימים, בתקופות מסויימות, אתם יכולים למצוא שלעומת מספר האנשים שמשוקמים מדי שנה ע"י אגף השיקום, מחוזות הארגון בדרכים שלנו, באמצעות קשרים, באמצעות משרד העבודה והרווחה, באמצעות גופים אחרים, מצליחים לשקם יותר נכים מאשר אגף השיקום משקם, כשלרשותו חוק העסקת נכי מלחמה. וזה יביא אותי, בשלב הבא, לאחת הבעיות שלצערי זו הסיבה שהוועדה קמה, זה הנושא הכספי, הנטל הכספי שהמדינה חשה שזה מפריע לה.

חוק הנכים הוא חוק מיוחד במינו. הוא מבוסס על ההכרה בחובתה ובאחריותה של החברה כולה כלפי חיילים שנפגעו עקב שירותם הצבאי, שירות שהוטל עליהם, ע"י המדינה.

אני לא יודע איך אפשר להתייחס לאדם שהוציאו אותו מביתו בגיל 18, גייסו אותו תחת צו. אף אחד לא שאל אותו לאן הוא רוצה ללכת, הכתיבו לו מתי הוא אוכל, הכתיבו לו מתי הוא ישן, הבטיחו לו לאחר כמה שעות הוא כן יכול לנהוג, מתי הוא לא יכול לנהוג, אם חס וחלילה יקרה לו משהו – מה יהיה מעמדו. הוא התגייס ביום מסויים והוא אמור להשתחרר באותו יום. מבחינתנו, מרגע זה הוא ברשות המדינה. המדינה משחררת אותו הביתה, כי היא לא מלינה אותו אצלה בבסיס. היא נותנת לו את החופשות, כי אין לה את האפשרות להחזיק אותה בבסיס – בגלל הקרבה, בגלל פציעות. גם אם הוא בדרך, גם אם תאונת דרכים, גם אם סיפור אחר, עם כל מה שקשור, הוא חייל לכל דבר ועניין. זה חוב שהמדינה חבה למי שנפגע בשירותיה, ע"י הזכאות עפ"י המערכות הסוציאליות הרגילות, אין זה מן

הראוי כי ישפיעו על זכותם של נכים, עקב שירותם. וצריך לעשות הפרדה ברורה וחד-משמעית, בין הנכים הכלליים לבין נכי צה"ל. אף אחד מאיתנו לא נולד כך. זה קרה לנו כתוצאה, ובתוצאה הזאת יש פיצוי. הפיצוי צריך להיות בהתאם לגודל הנזק. ועל יד זה, היכולות לשקם את האדם, כי במקום אזרחי רגיל אין אפשרות לקלוט אותו לעבודה, והם לא יפעילו את החוק שם ולא מפעילים את החוק. ואם במדינת ישראל יש חוק, שהוא לא תוקן מאז שנות ה-50, שזה חוק העסקת נכי מלחמה, שכל מעסיק ממשלתי, ציבורי, פרטי – חייב לקלוט 5% מכלל העובדים שלו, נכים. המעסיק הגדול ביותר, משהב"ט, לא מעסיק את זה עפ"י החוק. הוא גם לא כופה את החוק על המעסיקים האחרים והאבסורד הוא, שלפעמים ארגון נכי צה"ל צריך להתעמת בביה"ד לעבודה, על צו תעסוקה שהרשות התעסוקתית הוציאה, ומשהב"ט ובאמצעות הפרקליטות, שולחים את הפרקליטים כדי להסביר שאת הצו הזה צריך לבטל. הגורם המשקם.

במי מטפל משהב"ט? כאשר התחילו את העניין הזה של ארגון נכי צה"ל, היה מדובר רק בנכי צה"ל. היום משהב"ט מטפל באנשי צבא, אנשים בשירות סדיר, חובה, קבע, מילואים, משטרת ישראל ומג"ב, שב"ס, 'מוסד', שב"כ, דיפלומטים בחו"ל, רכזי בטחון שוטף בישובים בטווח 3 ק"מ מקו הגבול, לאורך כל גבולות מדינת ישראל, רכזי בטחון שוטף צבאי, חיילי צד"ל, יחידות החילוץ המיוחדות (לא 669, אלא יחידות חילוץ אזרחיות שמתגייסים). אנשי המחותרות, המשמר האזרחי, משמר הכנסת, מתנדבי היישוב

וכיתות כוננות שיש במרחבים.

מתוך כל אלה, מאוגדים היום בארגון נכי צה"ל, 50 אלף איש! הקבוצות האלה נכנסו בקבוצות שונות, תקופות שונות, לתוך המערכת.

מדינת ישראל נוהגת במדיניות של מזגזגים, בלתי עקבית ביחסיה כלפי נכי צה"ל. חוק הנכים המקורי, כשנוסד, לא הבחין בין אוכלוסית הנכים וכל נכה מ-10% ומעלה, היה זכאי לקבל את מלוא הזכויות. בשנת 1965 תוקן חוק הנכים, ואז נקבע כי נכים שהם ב-10% נכות, ועד 19% נכות, יקבלו מענק לפי חישוב ההיוון. משהו שהוא כמו המצב היום.

בשנת '96, 4 שנים חלפו ושוב שונה החוק. שבה המדינה לשלם לנכים תגמולים חודשיים. חזרו מההיוון לתגמול החודשי.

בשנת '77 מינה שר הבטחון וועדה ציבורית, שבדקה את זכויות הנכים בעלי הדרגות הנמוכות (ואני תיכף אתייחס למה זה המספרים עם דרגות הנמוכות), הוועדה המליצה, שבעלי דרגות נכות 10% עד 19%, יקבלו בנוסף לביטוח הרפואי גם, מענק חד-פעמי במקום התגמולים וההטבות שהם קיבלו קודם.

עוד פעם שינו את היכולת לתקן. בנובמבר 1983 מינה שר הבטחון וועדה ציבורית בראשות ח"כ הלל זיידל, שהמליצה כי נכים בדרגות נכות של עד 19% נכות, יהיו זכאים למענק חד-פעמי; טיפול רפואי; לימודים והכשרה מקצועית, למשל 3 שנים. ומה אח"כ?

עפ"י מסקנות הוועדה שפורסמה ב-84', נקבע כי מספר רב

של נכים בנכות נמוכה, מטיל עומס רב על מערכת השיקום וממילא פוגעת ברמת השירות, הטיפול במקרים קשים יותר.

ואני רוצה להציג בפניכם את הנתון הזה (מציג שקף) מתוך ה-50 אלף נכים היום, בארגון נכי צה"ל, 47% מהם זה נכים באחוזי נכות 10% - 19%, כאשר החל מינואר '96 הם בכלל לא מצטרפים לארגון נכי צה"ל, אחרי חוק בגין. הם מקבלים את ההיוון החד-פעמי, והם מחוץ למערכת. איזה טיפול נותן אגף שיקום, לאותם 47% שזה מהווה נטל?! אפילו לא שיקום. הדבר היחידי זה לשלוח לו את אותו תלוש תגמולים, על הפיצוי, על הנזק, ואולי את התרופה. זה הכל!

לאחר מכן, ב-95', שוב 20 שנה חלפו ובא חוק בגין, ובחוק בגין שוב קבעו, שהנכים באחוזי נכות 10% - 19% יקבלו את ההיוון החד-פעמי ויקבלו את השירותים הרפואיים באמצעות קופות החולים, חוק ההסדרים במשק בנושא הרפואי.

אבל קרה עוד דבר אז, המדינה נתנה אפשרות למשהב"ט, להוון את הכסף לטובת אלה שהיו נכים עד '96, כדי לקבל את ההיוון ולעבור להסדר של ה-19%-10% לפי חוק בגין. הדבר לא נעשה. למה? היה נטל כבד, אז למה לא ישתחררו מהנטל?

לאחר מכן הגיעו הגופים האחרים: המשטרה, שוטרים, שב"ס. וכל האחרים, בכל הזדמנות שקרה משהו, התאימו את הצרכים. השוטרים, עד שנת '81, היו להם אותן הזכויות שיש לנכי צה"ל אבל הם לא היו במסגרת החוק.

א. גורן, יו"ר: היה להם חוק שלהם,
חיים בר: שלהם. ב-81' חוקק חוק שצירף אותם גם כן לפה. לא נוסף
נטל? נוסף, והכל עבר בשלום.
בשנת 2002, אדוני היו"ר, הוקמה וועדה בראשותו של
האלוף ורדי, שהיתה אמורה לבחון את תפקוד אגף
השיקום. הוועדה הזו אכן עשתה עבודה והגישה דו"ח
ממצה, עם קרוב ל-160 ומשהו מטלות, שבתוכן 5 מטלות
מתייחסות לנכי צה"ל. היא אמרה: אין לכם תורת שיקום
ואין לכם תחיקת שיקום ואין לכם השמה לעבודה, ואין
לכם ביזור סמכויות בין הלשכות שלכם – כי יש להם 7
לשכות פרושות בכל הארץ – ואין שיתוף פעולה עם הגופים
היציגים.
מאז שהדו"ח הזה התקבל ועד היום הזה, לא נעשה דבר
אחד מכל אותם 5 סעיפים. ואם לא גרמו לכך שתהיה תורת
שיקום ותהיה השמה לעבודה, אז מישהו צריך לשלם
לאנשים האלה את מה שהם צריכים כדי להתקיים.
אביגדור קהלני: אבל הדו"ח הזה גרם לחלוקה של האגף ל-2,
חיים בר: גם כאן באו לבחון את העומס שיש על אגף השיקום. ואז
קמו ופצלו את אגף השיקום לשני אגפים: אגף שיקום נכים
ואגף שיקום משפחות. ואני רוצה לומר כאן, מגיע לאגף
שיקום משפחות, צל"ש. מופת. שירות נהדר עם אמנת
שירות, עם טיפול. וישבנו איתם בוועדה לביקורת ענייני
המדינה לפני שבוע, שמענו דברים מדהימים – מה שאני לא
יכול להגיד, על משהב"ט, באגף השיקום.
לצערי, למעלה מ-60 שנה חלפו, והתסכול שהיווה את
המקום להתאגדות של נכי צה"ל, מהווה גם עתה את הבסיס

למאבק הציבורי של נכי צה"ל והארגון כנגד משהב"ט.
אני לא יודע עד כמה אתם יודעים, אבל אנחנו היינו
ברחובות במשך כמעט חודש ימים, עד לאחרונה. על מה? לא
ביקשנו כסף. ביקשנו להיות שותפים לגורל, ביקשנו
להשתקם; ביקשנו שנשב בוועדות כדי שנחליט ביחד מה
יהיה גורלנו, כדי שנבחן את הצרכים העכשוויים לקראת
העתיד; בשביל שלא יכתוב לי משהב"ט, אם לנכה 100%+
משותק, יהיה לו מלווה שהוא בוחר אותו או שיכריחו אותו
לקבל אחר. האם אשתו תהיה לוה שלו, או שהם יכתבו לו
מי יהיה המלווה. הוא לא זקוק לאפוטרופוס, הוא רק
משותק, מרותק לכסא גלגלים, אבל הראש שלו עובד
מצויין. למה צריך להכתוב לו מי יהיה המלווה שלו? מישהו
מנהל לו את החשבונות בבנק? הוא מנהל!
אלה היו המאבקים. ובסוף המאבקים האלה, הגענו לאותם
הדברים שרצינו להגיע, וב-19 בנובמבר בערב, נחתם הסכם
בין ארגון נכי צה"ל למשהב"ט, ואני רוצה לצטט,
ברשותכם, את מה שאומר מנכ"ל משהב"ט.
"משהב"ט מכיר בכך שיש צורך לשפר את השירות שניתן
לנכים ע"י אגף השיקום, ולשם כך, במהלך השנה הקרובה
תיערך בתיאום עם הארגון, תוך הסתייעות בייעוץ מקצועי
ככל שיידרש, פעילות אשר תוביל לכך שהשירות והשיקום
הניתנים לנכים, ישופרו ללא היכר".
אנחנו נמצאים איתם במשאים ומתנים, לא דיברנו על כסף.
משהב"ט, ב-7 השנים האחרונות, פגע בנכי צה"ל במאות
מיליוני שקלים, בפגיעה בהורדה חד-צדדית של זכאויות!
וקמנו בבוקר, והיתה הורדה באיזושהי הטבה. פחות

טיפולים רפואיים – אני לא מדבר עכשיו על הרכב הרפואי, ואיזה רכב רפואי – בטיפול רפואי! ואני לא מדבר על נכים 10%, אני מדבר על נכים 100% שהיה צריך לקבל טיפולים פיזיותרפיים ולא קיבל, כי הרופא החליט בלשכה שהוא לא צריך לקבל את זה.

אנחנו נמצאים עכשיו בראשיתו של תהליך של יישום ההבנות האלה. אני לא מבין איך זה מתחבר עם מה שקורה בוועדה. שם הגענו להבנות, כל ההוראות ששונו באופן חד-צדדי, צריכים לחזור לקדמותם. ועובדים על זה. ואנחנו מקווים שתוך חודשיים-שלושה, באמת כמו שהתחייב מנכ"ל משהב"ט, הפעם זה יבוצע. כי ב-2004 כשזה היה, והיה הסכם כזה, זה לא מומש.

יש פה נושא אחד שלא ראיתי אותו בתוך המינוי של הוועדה הזאת, זה את הנושא הערכי. אני יכול להוכיח פה, עכשיו או בפעם הבאה, אין שום בעיה של אגף השיקום - מאסה של מטופלים שבגללם הם קורסים. אם אני אקח את ה-50 אלף איש שמציג משהב"ט, אמרתי קודם, 47% מהם זה נכים באחוזי נכות 10%-19% שהגיל הממוצע שלהם הוא 60 ומשהו. כי המאסה הגדולה היתה במלחמת יום הכיפורים. מה נשאר היתר? 5,000 איש, אמר ראש אגף השיקום, שהם מקבלים תגמולי קיום. ואיפה האחרים? זה אנשים כמונו: מצאו בכוחות עצמם, השתקמו בכוחות עצמם כל אחד במקצוע שלו. הדבר היחידי שאנחנו מקבלים, זה הטבות של חמי מרפא או לטיפולים או להחלפת הרכב. איזה עומס יש עליהם?! כאשר משהב"ט, בזמן הפיצול הזה בין שני האגפים, השאירו להם את העובדים שלהם, והקימו אגף עם

עוד 80 תקני כ"א עבור המשפחות. 230 איש שעובדים היום באגף השיקום, זה לא רק הם. יש יועצים, יש רופאים, יש גורמים חיצוניים. הם פועלים עם גופים חיצוניים, זה הכל משולם. זה לא הפקידה, הרופא עובד שם ובודק אותך במרפאה. הוא שולח אותך לרופא מומחה מטעמו. אבל האבסורד הוא, שכשאתה חוזר עם ההמלצה הוא גם לא מקבל אותה.

לכן אני חושב, שאחד הדברים שאולי היה צריך לבדוק כאן או לשלב פה, זה את הנושא הערכי שכך אנחנו מאמינים שהוא צריך להיות, בעיני המדינה.

אותו דבר אני מדבר על הנושא הכספי. אין בעיה של כסף. משהב"ט, אגף השיקום, מקבל סכום של 2,6 מיליארד שקל. אני רוצה את זה. לא רוצה כלום. אנחנו היינו הראשונים בארגון נכי צה"ל, כשהיה המצב הכלכלי ב-2003 – היה מצב כלכלי קשה במשק – ארגון נכי צה"ל, חברי ארגון נכי צה"ל הוציאו מכיסם כסף, 103 מיליון ₪. אנשים שנתנו בגוף ובנפש, לא יתרמו כסף אם צריך!!

דובר: וכדי שיהיו יותר פרוטזות.

אביגדור קהלני: סליחה, לא הבנתי את הסעיף הזה.

חיים בר: כאשר היה המצב הכלכלי הקשה ב-2003, פנו אלינו וביקשו-

אביגדור קהלני: זה לא הוציאו מכיסם, הורידו מהטבות?

חיים בר: לא הוציאו מכיסם כסף. הוציאו מכיסם.

(מדברים יחד)

אביגדור קהלני: לא, בוא נדייק.

חיים בר: רגע, הוציאו מכיסם, אדוני, ואני אגיד איפה. קיבלת

תשלום החזר טלפוני, קיבלת את זה בכסף. אתה אחרי זה החזרת אותו. ואת ההטבות שהיו אמורים לקבל, נסיעות – ביטלו. לא שמו לך אותו בכיס והוציאו, אבל את הטלפונים הוציאו גם מהכיס.

משהב"ט המשיך להוריד לנכי צה"ל סכומי כסף אדירים, בסכום שהסתכם בסופו של תהליך ב-165 מיליון ₪.

אביגדור קהלני: חיים, צריך להיות גם הגון, הארגון נתן ידו לעניין.

(מדברים יחד)

חיים בר: לא, לא. 103 מיליון שקל הארגון נתן, כן. 165 מיליון שקל לקח משהב"ט לבד, ורק באמצעות ביהמ"ש קיבלנו את זה בחזרה. וגם לא במכה אחת, בפעילות. ואנחנו כבר לא מדברים על הריבית וההצמדה של הכספים האלה.

אבל אנחנו לא באנו לכסף. אנחנו באנו לבקש שיתנו לנו שיקום, אנחנו באנו לבקש שיתנו לנו טיפולים רפואיים, אנחנו באים לבקש שיתייחסו אלינו כבני אדם שאחראים לגורלם, ושלא יחליטו רק בשבילי כל דבר. ולבוא ולהציג, שהנטל הוא כל כך כבד שבגלל זה לא ניתן לקבל טיפול כזה או אחר, זה הזוי.

משהב"ט, אגף השיקום, עובדיו, מקבלים יותר שכר מכל פקיד אחר במשהב"ט. על מה? כי הוא נלחם בחיזבללה, יש לו דריכות מבצעית. אנחנו מסוכנים. זה לא מצחיק!

אני רוצה שתראו איך נכנס בן-אדם נכה צה"ל עם פרוטזה, ללשכת שיקום, והוא צריך להתפשט על הדלת כדי שהוא יבדוק אותו עם המגנט הזה.

אנחנו רוצים להחזיר את הכבוד של ארגון נכי צה"ל, לנכים. זה היה המאבק.

טוענים שיש נטל כספי, וכתוצאה מזה אוכלוסיות לא מקבלות. אני מודיע לכם, אין שום קשר ושום בעיה כספית, שמקבל נכה קל על חשבון הנכה הקשה ולהיפך. אין מצב כזה. הכסף הזה יהיה צריך לשלם לו בכל מקרה, לא חשוב איפה הוא יהיה. את אחוזי הנכות, הוא יצטרך לקבל פיצוי – אז לא משנה איפה תשימו אותו, את הפיצוי הזה הוא יצטרך לקבל. הוא בא ממערכת, הוא נפצע במערכת, תנו למערכת הזאת כמו שהיא מגייסת אותו, להיות אחראית עליו. כי אחרי שתתנו לו והוא יהיה באחוזי נכות נמוכים, והוא יחמיר את מצבו הרפואי – כי הוא קיבל כסף, באופן חד-צדדי – הוא יעשה החמרה ויעלה את ה-20%, אז מה יקרה איתו? משהב"ט לא מצליח לשקם נכים, ומציעים הצעה לקחת נכים מאחוז מסויים עד 49%, הם יכולים להיות אחראים לגורלם. איך?! איזה מעסיק היום, קולט נכה לעבודה, כשהוא נכה? הוא לא מצליח לקלוט אחד בריא.

משהב"ט בדו"ח השנתי שלו, ב-2008, בושה וחרפה לראות איזה מנגנון עובד וכמה אנשים הושמו בעבודה. כף יד אחת. משהב"ט, בניגוד למה שקבע משרד רה"מ שלא יממשו את ההמלצות של וועדת ברודט, מבצעים הלכה למעשה את וועדת ברודט.

עמד ראש אגף השיקום הקודם בפני הוועידה של הכנסת, והסביר איך ירדו 600 אנשים של מקבלי תגמול מחוסר פרנסה, לאלה שמועמדים לעבודה, ואיך ירדו 600 אחרים, מקבלי תגמולי קיום, ואיך ירדו עוד איזה 400, שהם מקבלי חוק תגמול תקנות טיפול רפואי. שאלתי אותו, לאן הם

נעלמו? אם אתה משקם 10 אנשים בשנה, לאן נעלמו 600 איש? התשובה פשוטה: אחרי שנה, זו היתה ההמלצה, שיחפשו את דרכם לבד, כמו משהו בסגנון של ביטוח לאומי (אני לא יודע אם זה ככה בדיוק עובד). האם אדם שעבד 4 שעות, פתאום הבריא והוא עובד עכשיו 8 שעות? ואם לא, איפה נעלם הכסף?! הנושאים האלה נבדקים במקומות אחרים.

הארגון יכול לסייע לכם, לוועדה, ולהביא לכם חומרים ונתונים נוספים שאתם תצטרכו. תגידו לנו מה אתם צריכים, מה אתם רוצים מאיתנו, אנחנו נביא לכם כל חומר שאתם רוצים: מדו"חות מבקר המדינה, על ההתנהלות של אגף שיקום לאורך השנים; על אמירות בכנסת, בכל אחת מהוועדות. בוועדה האחרונה שהייתי, שאל יו"ר הכנסת חסון, אולי צריך להפעיל את חוק האזהרה, כדי לגרום לכך שאנשים ידברו אמת?! הוא לא התכוון לארגון נכי צה"ל. יש לי תחושה, שהמנדט שקיבלה הוועדה הזו, הוא מנדט שצריך לראות איך אפשר לקצץ בזכויות הנכים.

הפריע לי יותר מכך, שוועדה ציבורית, מופיע נושא של בחינת רכב רפואי, אני יכול לשער באיזו אוכלוסיה מדובר. מדובר באוכלוסיה של אנשים שהם לא מעוגנים בחוק ובתקנות, אלא הם קיבלו את זה במסגרת ההסכמים רב השנים שהושג בין ארגון נכי צה"ל בעבר מול משהב"ט, באישור של כל מי שהיה מופקד על זה. אנשים עם בעיות נפשיות, פוסט טראומטים שלא יכולים לנסוע בתחבורה ציבורית. האם יהיה יותר זול להצמיד להם נהג עם מונית שיסיע אותו במשך כל היום, כדי שהוא יוכל לחיות חיים

נורמליים? אף אחד במדינה לא פסל אותו מלנהוג, לא המכון לבטיחות בדרכים. ההיפך הוא הנכון, עוד הבינו שחלק מהטיפול התרפי שלו, הוא שיהיה לו אוטו במימדים כאלה שהוא יוכל לנסוע ברווחה, שיוכל לנסוע להסתובב ברחובות, שיוכל לטייל, שירגיש יותר נוח. זו הבעיה של מדינת ישראל? בשביל זה צריך לשנות את הדבר הזה? בשביל זה צריך לפרק או להחליט שאנשים אחרים לא יהיו נכי צה"ל?

ומה יקרה אם יחליטו להוציא אוכלוסיות מסויימות מהשירות? מה יקרה אם אלה שבאים ומתגייסים היום לשירות כשהפרופיל הרפואי שלהם הוא נמוך, לאן הם ילכו אחרי, כשהמצב יחמיר? לביטוח הלאומי? אז למה הצבא צריך לגייס אותם? אולי צריך לשאול אותו אם הוא רוצה בכלל להתגייס, אולי צריך לעשות איתם חוזים מה הם יקבלו? צריך לשנות את כל דפוסי המדינה, לראות מה יהיה מעמדו. אולי רוצים לדבר על איש קבע, שעל-ידו יושב אדם שהוא אזרח והוא ילך לביטוח לאומי וזה ילך למשהב"ט. הם עובדים באותם תנאים, הם עובדים באותם לחצים? את האיש קבע מעכשיו לעכשיו אפשר להעביר ממרכז ת"א למרכז ביירות. את האזרח אתה לא יכול הזיז מטר. הלחצים שעומד איש קבע בחיי היומיום שלו, לא דומה לאף אזרח עובד צבא. הוא יכול להיות ... שלו, להעביר אותו למקום אחר? הוא במדים. יש עליו חוק, גם כשהוא הולך ברחוב: הוא מיועד לחטיפה, הוא מאויים. אף אזרח עובד צבא לא חוטפים אותו, חוטפים בן-אדם שהוא במדים, גם אם הוא אפסנאי, גם אם

הוא משרת ביחידה עורפית. איך אפשר לעשות את ההפרדה המלאכותית הזו? איך אפשר לבוא, להגיד היום לאמא של ילד, שאם הילד שלך ילך לצבא ויתגייס, והוא לא יהיה ביחידה מבצעית – שאני לא יודע איפה ההגדרות מה זה 'מבצעית' – מצבו יהיה שהוא ילך לביטוח לאומי. לא רוצה לגייס את הילד.

יש היום מוטיבציה גדולה מאוד להתגייס לצבא, בנתונים שראיתי, שהרמטכ"ל פרסם. זה יעודד את הגיוס?! זה לא יעודד.

אני רוצה לבקש מחבריי הוועדה, ולומר כך, אנחנו בארגון נכי צה"ל מתנגדים לכל הפרדה בין חייל לחייל. אם חייל נפצע בתאונת דרכים ויש לו 70% נכות והוא יצא הביתה, או חייל שנפצע בעזה במסגרת 'עופרת יצוקה' והוא גם 70%. הוא יקבל טיפול שונה? עפ"י תפישתו של ראש האגף, כן. זה בעזה יעבור במסלול ירוק וזה יעבור במסלול כתום. אז מה יהיה אם הוא יספיק לחיות עד אז? הוא עם 70% בתאונה,

ואם אני רוצה להביא דוגמא מהאלוף, ח"כ סנה, שהביא מג"ד מגדוד 860 של הצנחנים, שנסע בלילה בצפון לבקר משפחות של חיילים שלו ושל הפיקודים שלו, לבקר אותם – חיילים שנפצעו או משפחות ששכלו את הילדים שלהם – ובאיזור יגור הנהג שלו ירד מהאוטו והוא נהג לבד. הוא לא היה מספיק עירני והוא נכנס בעץ באיזור נשר, ונהרג. הוא הגיע לוועדת העבודה והרווחה בכנסת, לא רצו להכיר בו. רצו שהאבא יבוא לשכנע שבאמת זה קרה תוך כדי השירות. ואז אמר תא"ל סנה: "המדינה הזאת השתגעה". זה צריך

להדאיג את האנשים.

אנחנו, ארגון נכי צה"ל רוצים לספר את המורשת, אנחנו רוצים להביא למודעות של תלמידי בתי הספר את הדברים. אנחנו יכולים להיות אחרים, אנחנו יכולים להגיד להם מה מצפה להם.

אם תהיה ההפרדה הזאת, מה יקרה לאותו אחד – ואם אני שומע היום, שאנשים מהאקדמיה, עו"ד, שאומר לי (שהוא בעצמו קטוע רגל), שהוא ידאג לזה שהבן שלו לא ילך ליחידה מובחרת, כי הוא לא מוכן שהוא יעבור את מה שהעביר אותו אגף השיקום – זה מה שצריך במדינה! לכן, אני מבקש, כדי להימנע מהדברים האלה צריכה הוועדה הזו לקבל החלטה אמיצה שתהיה כזו שמדינת ישראל – ולחזור על פסקי-הדין שכתבו כבר שופטים בבתי המשפט העליון – נכה צה"ל הוא מורס מעל. אין מצב שנכה צה"ל, זכותו תהיה נמוכה מזכותו של נכה ביטוח לאומי. זו המוטיבציה, זו האחריות של העם, זו האחריות לציבור. ואנחנו צריכים כך לנהוג. תודה רבה.

א. גורן, יו"ר: תודה רבה לך. החקירה היתה מאוד ממצה ומאוד מעניינת,

וגם למי שלא כל כך שולט בחומר, זה היה מאוד חשוב לבדוק. וכמו בבימ"ש, שאתה שומע צד אחד ואתה מאוד מתרשם, אח"כ אתה שומע את הצד השני וגם מתרשם – מראה שהסקירה שלך קצת שמה אותנו יותר בצורה ניטרלית, ואני מאוד מודה לך.

עכשיו, חבריי הוועדה, אם מישהו רוצה?

אביגדור קהלני: גילוי נאות, אני נכה צה"ל. 1. אני חושב שההגדרה שלך, של המנדט של וועדה, איננו נכון. אני מציע לך לקרוא את

ההגדרה. זו לא ההגדרה, אני יודע שזה גם מסתובב בבית הלוחם, כולם חושבים ואני פוגש הרבה מאוד אנשים, וזו השמועה שהפצתם ואתם מפיצים, וזה מיותר.

הוועדה הזו באה לראות איך המדינה הולכת קדימה ולא אחורה. היא איננה עוסקת בעבר, היא עוסקת בעתיד, היא באה לקבוע קריטריונים. זה דבר אחד, וכדאי לקרוא את המנדט של הוועדה, כי אני שומע כל הזמן מה אומרים על הוועדה.

יש לי שתי שאלות אליך: מה עמדת הארגון, על גבי הגופים הנוספים שנוספו בתהליך של זמן, שנכנסו לארגון נכי צה"ל. אתה מציג כרגע מספרים גדולים מאוד, אם יצאו מתוך הרשימה הזו גופים נוספים כמו משמר הכנסת, שב"ס, דברים כאלה – האם לארגון יש עמדה בעניין? שאלה שניה שיש לי אליך, האם הארגון מכיר בעובדה שאגף השיקום רשאי לשנות דברים, אלא אם כן אתה חושב שכל שינוי בקריטריונים שקובע האגף, חייב לבוא לארגון לפני זה ולתאם איתו, בדברים שקשורים בראיה כוללת של אגף השיקום?

חיים בר: אני אחזור לשאלה הראשונה קודם. השמועות שמספרים מה הוועדה בודקת, ויש גם שמועות כאילו ארגון נכי צה"ל מתעקש, בגלל שחשוב לו הנפח של כמות הנכים. לא היה ולא נברא! אם יש 47% נכים באחוזי נכות 19%-10%, האמין לי, 10 נכים בכסאות גלגלים יעשו יותר מאשר 47, לעשות מצגת של השפעה של נכים. אנחנו יכולים לקלוט את כל אלה לבתי הלוחם, בדרכים אחרות. יש היום גם נכים שהם לא חבריי הארגון. אפשרי.

לא כולם חייבים להיות חבריי הארגון. אנחנו מדברים על המוטיבציה, על הערך, על המתן, על היכולת, להביא אותו למצב שהוא ידע שיש לו כתובת, שיש לו גיבוי, שיש מישהו שיכול לסייע לו, שיש מישהו שהוא לא כפוף לחוקים של משהב"ט ויש לי אפשרות להגיע לכל מי שאני רוצה, מה שאין לכל מי שרוצה, במשהב"ט. ולכן, האנשים האלה במשך השנים, הוציאו אותם - הכניסו אותם, המדינה הבינה שצריך שהם יהיו בפנים, אחרת הם לא יהיו שם.

אביגדור קהלני: אתה מדבר גם על שב"ס?

חיים בר: כן. לא יהיו. רצו עכשיו להקים בית סוהר, כן יפתח – לא ייפתח, למה שהוא יעבוד כאזרח בבית סוהר? התנאים שלו יכולים להיות יותר טובים, אבל הוא לא ירצה. אדם צריך ללכת לעבוד במשטרה, תגיד לו: 'אתה, ממחר בבוקר לא תהיה נכה צה"ל יהיה לך ביטוח לאומי', הוא ימצא לו מקום אחר, בהיי טק אולי. הוא לא חייב להיות פה. יש פה איזושהי פריבילגיה שנותנים לאנשים האלה, כדי להביא אותם. פעם נתנו מענקים של 5,000, 10,000, 15,000 שקל, להביא את האנשים. ברגע שהחליטו שמפסיקים משהו מסויים, איזו בריחה היתה. אנשים שבאים לצבא, הכסף הוא אמצעי קיום שלהם, אבל הם באים מתוך ערכים; אנשים שהולכים למשטרה, הכסף מדבר אבל הם באים מתוך ערכים. ואם תחשוף אותם למקום שרק מבקשים כסף, בלי ערכים, אז הם ימצאו את המקום שמרוויחים יותר כסף. ולא המאסה היא החשובה. זה לגבי הכמויות, אם יפרידו, יוציאו. החלק השני, על השאלה השניה, אם תחזור אני אשמח.

אביגדור קהלני: שאלתי אם הארגון מקבל, שלאגף השיקום יש יכולת לקבל החלטות מקצועיות, או כל החלטה שהוא מקבל הוא צריך לבוא אל הארגון כדי לקבל את ההחלטה?

חיים בר: אני אחלק את זה לשניים. יש החלטות שהן החלטות של נהלים ודרכי עבודה, טפסים, שהם פנימיים שלהם. זה מערכות פנימיות. כל מה שלא כזה, והוא זקוק והוא זכאי והוא חייב להגיע בסופו של התהליך על הנכה – כן, ארגון נכי צה"ל צריך להיות שם. כך גם סיכס מנכ"ל משהב"ט, על זה הוא חתום ושר הבטחון אישר את זה. חד-משמעי. הרי בסופו של דבר, אנחנו צריכים לקבל את הדברים. אנחנו צריכים להביא את הדברים האלה למודעות של האנשים. האם משהב"ט פרסם פעם דו"ח אמיתי, שכתוב מה זכאי כל אחד?! לא בחוברת, החוברת זה דמי. זה בשביל להגיד למדינה 'הנה, הוצאתי חוברת', תנפנף בה בעמודים, אין שם שום דבר.

למה הם לא מוציאים דו"ח מפורט ששם כתוב בדיוק מה מגיע לנכה, מרגע שהוא נפצע ונקבעו לו אחוזי נכות, עד יום מותו. ואפשר לעשות את זה, אני עשיתי את זה. אז למה הם לא יכולים? כי חוסכים כסף. אז אני צריך לדעת, כדי שאני אוכל להעביר את המסר. ואם אני לא אדע, אני לא אדע להעביר את המסר. כאשר שינו 200 הוראות, מי ידע על זה? אף אחד. כאשר הגיע אחד האנשים שפגעו בו, והוא החליט שעשו משהו לא תקין והוא בא אלינו, אז גילינו שפגעו בהוראה הזאת.

לכן כן, אנחנו צריכים להיות מעורבים.

יוסי תמיר: אני רק רוצה להבין, לחדד את זה, העמדה שלכם לגבי כל

האוכלוסיות הנוספות הללו כמו שב"ס, משמר הכנסת וכו',
נובעת מתוך זה שאתם רוצים לשמר להם תמריץ לכהן
בתפקידים האלה? הייתי יכול לחשוב על תמריצים אחרים
לאנשים האלה, למה הם צריכים להיות נכי צה"ל? אני לא
הבנתי את התשובה.

חיים בר: א. לא אני קבעתי שהם יהיו. הם כאלה.

יוסי תמיר: לא, מה העמדה שלך לגבי זה?

חיים בר: העמדה שלי, שמדינת ישראל לא השתנתה. אין פה שלום
ברחוב, והמצב הבטחוני לא השתנה – אני רק מפחד שהוא
הולך להיות חמור יותר. אז מה השתנה בכוחות האלה?

אביגדור קהלני: משמר הכנסת, שהוא היום בארגון הזה-

(מדברים יחד)

חיים בר: אני לא מדבר על משמר הכנסת. ואם ניקח ונפג את

האוכלוסיות האלה שהגדרתי כאן, ונבקש מראש אגף
השיקום נתון – שאין לי אותו, שלא מגיע אליי – כמה
אנשים ממשמר הכנסת הוכרו כנכי צה"ל, ועל מה?

אביגדור קהלני: זה לא משנה,

חיים בר: לא, זה בטל, זה השינוי, זו המוטיבציה שתהיה במקומות
אחרים? לדעתי זה לעשות אנדרלמוסיה בחינם.

יוסי תמיר: זה לא מזיק לארגון? זה לא מזיק לכם?

חיים בר: במה? כל אחד יכול להצטרף לארגון. אנחנו מקבלים גם
אנשים מביטוח לאומי וגם אנשים נפגעי פעולות איבה,
אנחנו מקבלים גם משפחות שכולות. למה לא? מה זה יכול
להזיק לי?

אביגדור קהלני: אתה לא מקבל כחבר בארגון, אתה מקבל אותו שיהיה
בקלאב, אבל אתה לא מקבל אותו כחבר בארגון.

חיים בר :

בנכי צה"ל. הוא לא צריך להיות חבר- משפחה שכולה מקבלת את הטיפול שלה דרך משפחות שכולות, הנכה של ביטוח לאומי שהוא צריך להיות במרכז ספורט כזה, מכל מיני סיבות כאלה וכו', הוא מקבל את הטיפול באמצעות הביטוח הלאומי אבל אנחנו מקבלים אותו לשירותינו. זה לא נעול רק לנו. אז אם הוא יהיה במשמר האזרחי במקום אחר, והוא ירצה בשירותים – הוא יקבל אותם. אני לא מדבר על המאסה, המאסה היא לא זו שמפריעה לי. היא לא מטרידה אותי.

יוסי לוי :

לא זאת השאלה. השאלה מה עמדת הארגון, בקשר לזה שיש אוכלוסיות שהן לא נכי צה"ל, שמוגדרות כנכי צה"ל, כמו שוטרים, אנשי שב"ס, משמר הכנסת? (מדברים יחד)

חיים בר :

הציבורים האלה הם לא ציבורים מהותיים בתוך הארגון. הם מינוריים. זה בהחלטת ממשלה שנעשתה שם. במידה והממשלה תחליט אחרת, היא תחליט אחרת ונקבל את החוק שלהם. אבל מה שאגף השיקום הולך להוביל, זה דברים במאסות יותר גדולות. כמו שהם עשו ב-95, שהורידו חד-צדדי אלפי נכים 19%-10%, (מדברים יחד)

אני מבקש להגיד כך, אני עוד פעם רוצה לחזור על המספר הזה.

אנחנו בארגון נכי צה"ל, רואים את המצב הזה היום, כפי שהוא צריך להימשך. אלה שהגדירו אותם להיות נכי צה"ל בגלל שמישהו חשב- היו לו את הכלים לשקול כן או לא, ושקלו שכן – נכון, אני אומר היום גם, אלה צריכים

- להישאר במקומות האלה. אלה שיהיו אחריהם, גם כן יצטרכו להיות כי בגלל זה הם התגייסו, כי יש להם-
- א. גורן, יו"ר: טוב, זו דעתך וזה- אבל זה לא עילה למלחמה, אתה אומר? חיים בר: לא.
- ערן דולב: אם היית צריך להגדיר עכשיו, לאור המציאות הנתונה, את המטרות של ארגון נכי צה"ל, מה המטרות העיקריות שלך? ראיתי, שמעתי, שמעתי מה לא, שמעתי על התהליך. עכשיו אנחנו נמצאים בדצמבר 2009, מעבר לכותרות, מה אתם חושבים, לאן צריך ללכת? ממה אתה לא מרוצה, מה היית רוצה שיקרה, שהארגון יהיה מרוצה. שלא יהיו שום ספיקות. זה חשוב נורא.
- חיים בר: שמש"ב"ט יתן טיפול טוב יותר לאנשים; שמש"ב"ט יתייחס לארגון כפרטנר;
- ערן דולב: סליחה, יש לך הסכם עם מש"ב"ט, אז בעצם נפתרו כל בעיותיך?
- חיים בר: אם זה יתממש.
- ערן דולב: נפתרו הבעיות?
- חיים בר: אם זה יתממש, אין לי בעיות.
- יוסי לוי: הם לא הצליחו, אבל, במשך ה-5 או 6 שנים, הם לא הצליחו אפילו פעם אחת, שלא להפר הסכם.
- ערן דולב: מה שהיה, אני יודע. אבל כשמדברים, צריך להבין מהן הציפיות. זה בעיניי חשוב ביותר.
- יוסי לוי: האמירה של מנכ"ל מש"ב"ט נועדה להפרה, בכל עשר השנים האחרונות (מדברים יחד)
- א. גורן, יו"ר: עו"ד צריך למתן את הלקוחות שלו, ולא 'לחמס' אותם. (מדברים יחד)

חיים בר : באמת ובאמת, בעיות שיש לנו לארגון נכי צה"ל מול אגף השיקום, זה ברמה של שיקום נכים. ברגע שאתה משקם נכים, אתה פותר את עצמך מהוצאה של מאות מיליונים תגמולי קיום שזה שכר מינימום, אגב. שכר מינימום, שזה גורר אח"כ להוצאות לפועל וכל מיני דברים (אנחנו נדבר על זה בנפרד, בהזדמנויות אחרות).

אם הוא יתן לו את התעסוקה, הנכה הזה משוקם, תן לו טיפול רפואי, תן לו את היחס, תן לו שהוא ידע מה הזכויות שלו, תן לו שרופא אחד יגיד לו משהו והוא שולח אותו לרופא מקצועי והוא חוזר אליו-

ערן דולב : זה ברור לחלוטין שאם כולם היו מרוצים, אז לא היו מקימים – בוודאי לא את הוועדה הזאת ולא וועדות אחרות.

אם הכל היה טוב.

חיים בר : או, אז עכשיו הגענו למהות. לכן אני חושב, שאם הוועדה הזו היתה קמה לבדוק עם מה אנחנו מרוצים ומה אנחנו לא מרוצים, אז הייתי אומר שיש לי פה דו"ח מבקר מדינה של 5, 6, 7 שנים אחורה ורק הולך ותופח עם אותן ההערות כל הזמן; כשאני מגיע לוועדת העבודה והרווחה בכנסת ושם מסבירים למה לנכי צה"ל לא עודכנו תגמולי ההטבות מאז 2002, וכששואלים את איש האוצר והוא אומר 'אני עברתי את הכסף' ואני מאמין שהוא העביר את הכסף-

א. גורן, יו"ר : דרך אגב, נציג האוצר ישנו כאן-

חיים בר : אני ראיתי אותו בכנסת, ואני יודע שהם מעבירים.

א. גורן, יו"ר : לא, לא, הם בסדר. ד"ר קלינג, אסתר את רוצה להעיר

משהו?

אסתר דומיניסיני: אני רציתי להבין, יש איזה פער בנתונים בין מה ששמענו לבין מה שאתה מציג. מתוך ה-55 אלף, מה אחוז הנכים שעובדים, שאתה יודע? כי שמענו איזשהם נתונים שהייתי רוצה לאמת עם הנתונים שלכם.

חיים בר: אני לא יודע להגיד לך כמה עובדים בפועל. אני יכול להגיד לך כמה אנשים יש, מקבלי תגמולי קיום.

(מדברים יחד)

אני לא בטוח שה-5,000 זה המספר, יכול להיות שזה 6,000 או 7,000 מקבלים תגמולי קיום. גם בתגמולי הקיום, יש הליך שמהב"ט מנסה לבנות אותו.

תגמול נצרך שהוצג פה, זה תגמול שנקבע לאדם שהוגדר ע"י אגף השיקום – לא ע"י אף אחד אחר, ע"י אגף השיקום – כלא בר שיקום. ואז, אם יש לו מ-50% נכות ומעלה, הוא מקבל את התגמול לנצרך. יש אנשים שהם באחוזי הנכות שלהם יותר נמוכים, וגם הם הוגדרו ע"י משהב"ט כלא ברי שיקום. מה יהיה מעמדם? אז מעמדם היה עד לא מזמן, שהם מקבלים תגמול קיום מיוחד. והיועץ המשפטי לממשלה אמר, שהתגמול הזה לא מעוגן בחוק, וצריך לעגן אותו. משהב"ט, מתוך דאגה לפרנסתו של האיש, מצא לנכון לבטל את התגמול. אז ממה הוא יחיה?!

(תום דבריו של חיים בר)